

Beslutningsforslag nr. B 236

Folketinget 2020-21

Fremsat den 9. marts 2021 af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Jacob Mark (SF) og Charlotte Broman Mølbæk (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af retten til erstatning for voldsofre

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af folketingsåret 2020-21 at fremsætte lovforslag, der sikrer, at Er-

statningsnævnet fremover skal behandle nævnets sager efter et anmeldelsesprincip.

Bemærkninger til forslaget

Erstatningsnævnet, som er nedsat af Justitsministeriet, træffer afgørelse om, hvorvidt der kan tilkendes erstatning, og hvordan erstatningen i givet fald skal udmåles i henhold til lov om erstatning til ofre for forbrydelser (offererstatningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1209 af 18. november 2014 med senere ændringer.

Offererstatning baserer sig efter de gældende regler på et ansøgningsprincip, som betyder, at offeret skal indsende ansøgning om erstatning »post for post« og også for »periode for periode«. Dette adskiller behandlingen af erstatningskrav i forbindelse med offererstatning fra eksempelvis behandlingen af arbejdsskader ved Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring og behandlingen af patientskader ved Patientskadeerstatningen, hvor de relevante myndigheder selv undersøger, hvilke krav den tilskadekomne måtte have, såfremt sagen er rettidigt anmeldt til myndigheden.

Ifølge Erstatningsnævnets praksis tilkender nævnet ikke erstatning, medmindre der formelt er ansøgt om den specifikke erstatningspost og vedrørende en specifik periode. Det bemærkes i den forbindelse, at i de sager, hvor offeret er repræsenteret af en bistandsadvokat under straffesagen, ophører beskikkelsen ved domfældelsen. Det vil sige, at offeret som udgangspunkt ikke er repræsenteret ved advokat, efter sagen overgår til behandling ved Erstatningsnævnet.

I forbindelse med den seneste ændring af offererstatningsloven i 2019 blev der i forbindelse med den offentlige høring af udkastet til lovforslag fra flere høringsparters side fremsat ønske om at ændre offererstatningsordningen fra en ansøgningsordning til en anmeldelsesordning. Ønsket blev ikke imødekommet af regeringen. Justitsministeriet pegede i høringsnotatet bl.a. på, at Erstatningsnævnet er underlagt forvaltningsrettens vejledningsforpligtelse og officialprincippet, og at Erstatningsnævnet på den baggrund som hidtil har pligt til at yde vejledning og bistand til personer, der søger om erstatning, ligesom nævnet i tilstrækkeligt omfang og inden for offererstatningslovens rammer skal oplyse sagerne i overensstemmelse med officialprincippet. Det blev endvidere fremhævet, at indførelse af en anmeldelsesordning ikke ville føre til kortere sagsbehandlingstid i Erstatningsnævnet, hvilket ifølge Justitsministeriet var hovedformålet med lovforslaget. (Forslag til lov om ændring af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, L 172, folketingsåret 2018-19, 1. samling, bilag 1, Kommenteret høringsoversigt fra Justitsministeriet).

I en nylig offentliggjort undersøgelse af Erstatningsnævnets praksis fremgår det imidlertid, at ofrene i vidt omfang ikke ansøger om relevante erstatningskrav. Det fremgår af undersøgelsen, som er udarbejdet af Elmer Advokater på foranledning af Institut for Menneskerettigheder og baseret på en gennemgang af 100 afsluttede sager fra 2017, at ud af 100 sager blev der kun rejst krav om godtgørelse for varigt men i tre sager. Hertil kommer, at også i sager med meget grove forbrydelser, eksempelvis gentagen seksuelt misbrug

af mindreårige, blev der ikke rejst krav om godtgørelse/erstatning for varigt men af forbrydelsen. Dette er selv om en række oplysninger i sagerne og karakteren af forbrydelserne i sig selv klart pegede på, at forbrydelserne havde givet ofrene varige men. (Undersøgelse om enkeltsager behandlet hos Erstatningsnævnet udarbejdet af Elmer Advokater (2020) til forskningsprojektet »Voldsofre med psykiske og kognitive handicap: En undersøgelse af barrierer i straffesager«, Institut for Menneskerettigheder, 2020, menneskeret.dk/offer).

Forslagsstillerne ønsker med nærværende beslutningsforslag at sikre, at ofre for forbrydelser ikke stilles ringere end andre skadelidte, der tillige er omfattet af statslige forsikringsordninger, og dermed bidrage til, at ofre for forbrydelser får den retmæssige erstatning, også selv om offeret konkret ikke måtte være i stand til at ansøge om specifikke erstatningsposter.

Indholdet af forslaget

En anmeldelsesordning vil indebære, at skadelidte alene skal anmelde deres skade til Erstatningsnævnet, hvorefter det vil påhvile nævnet at oplyse sagen og træffe afgørelse om alle de krav, som skaden vurderes at give anledning til.

Det betyder i praksis, at skadelidte fortsat vil skulle bidrage til oplysningen af sagen ved at oplyse, hvilke helbreds- og arbejdsmæssige følger forbrydelsen har haft for skadelidte, men det vil være op til Erstatningsnævnet at sikre sig, at alle de, i lyset af oplysningerne fra skadelidte, relevante erstatningskrav bliver afdækket, således at skadelidte ikke selv konkret skal ansøge om hver enkelt erstatningspost.

Konkret kan lovændringen udformes ved at ændre de steder i lov om erstatning til ofre for forbrydelser, hvoraf det fremgår, at offeret skal ansøge om erstatning til en ordlyd, hvorefter offeret alene skal anmelde sit krav. I den forbindelse bør regeringen lade sig inspirere af udformningen af § 33, stk. 1, 1. pkt., i klage- og erstatningsloven (lovbekendtgørelse nr. 995 af 14. juni 2018), hvorefter »Patienterstatningen modtager, oplyser og afgør alle erstatningssager efter dette kapitel«, og af forarbejder til denne bestemmelse og den praktiske anvendelse af de myndighedsforpligtelser, der knytter sig hertil.

Omkostninger forbundet med forslaget

Forslaget må forventes at medføre omkostninger i form af øgede administrative udgifter ved Erstatningsnævnet og de øgede omkostninger, som er forbundet med, at flere ofre vil få udbetalt de erstatninger, som ofrene har krav på. Det skal samtidig hermed bemærkes, at en ordning, der indebærer, at nævnet ikke skal håndtere flere enkeltstående ansøgninger, men alene den enkelte anmeldelse, også vil medføre administrative lettelser af erstatningsordningen for ofre for forbrydelser.

Skriftlig fremsættelse

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af retten til erstatning for voldsofre.

(Beslutningsforslag nr. B 236)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.